

ÅRSBERÄTTELSE 2018

STRATEGI 2025

Idrottsrörelsen har tagit ett gemensamt avstamp för att säkerställa att vi är relevanta även 2025. De olika idrotterna har gått ihop för att utmana bilden av hur det ska vara att idrotta i en förening och i samma veva staka ut vägen för framtiden. De har enats om en gemensam vision, Strategi 2025, och hur vägen dit ser ut.

”Svensk idrott vill att fler ska hålla på längre och att det ska vara naturligt att idrotta i en förening oavsett ålder eller ambitionsnivå. Människor ska inte vara hänvisade till egen motion eller privata alternativ för att träna, utan ska kunna idrotta inom svensk idrott hela livet om de så vill.” (Ur strategiskt dokument antaget på RF-stämman i maj 2015)

Vi bryter ner målen inom Strategi 2025 till sex utvecklingsresor:

- Jämställdhet för en framgångsrik idrott
- Den moderna föreningen engagerar
- Idrott gör Västerbotten starkare
- Ett stärkt ledarskap
- Ny syn på träning och tävling
- En inkluderande idrott för alla

Vad håller vi på med egentligen?

Västerbottens Idrottsförbund är en del av Riksidrottsförbundet och är en mångfacetterad organisation.

Vi tar hjälp av våra stadgar för att förklara vad vi gör, och varför vi gör det:

Riksidrottsförbundets uppgift (2 Kap. 1 § RF:s stadgar)
RF är svensk idrotts samlade organisation med RF-stämman som högsta beslutande organ. RF:s uppgift är att handha för idrottsrörelsens gemensamma angelägen-

heter, såväl nationellt som internationellt.

Till dessa angelägenheter hör:
• Att företräda svensk idrott gentemot myndigheter, politiker och samhället i övrigt

- Fördela statens anslag till idrottsrörelsen
- Ge service och stöd till medlemsorganisationerna
- Stimulera den idrottsliga utvecklingen och kunskapsutvecklingen i medlemsorganisationerna

- Samordna arbetet kring idrottsrörelsens värdegrundsfrågor
- Samordna idrottsrörelsens internationella arbete
- Bevara det idrottshistoriska arvet

RF:S ROLL OCH UPPGIFT:

- Stödja
- Företräda
- Leda

FÖR ATT:

- Utveckla idrottsverksamheten
- Skapa förutsättningar och resurser
- Ge service

Höjdpunkter under året

Succé för Fritidsbanken

Fritidsbanken är som ett bibliotek, men med sport och fritidsprylar. Alla får låna, allt är gratis och vi jobbar med smart återbruk.

Under 2018 öppnades portarna till Fritidsbanken i Umeå och Fritidsbanken i Skellefteå för första gången, och de fick en rykande start. Tillsammans stod de för ca 10% av utlåningen av alla Fritidsbanker i Sverige under året!

DATASKYDDS-FÖRORDNINGEN

GDPR förändrar synen på personuppgifter

Den nya Dataskyddsförordningens intåg under 2018 gick inte obemärkt förbi, förkortningen GDPR hördes ofta. För idrottsrörelsen och Västerbottensidrotten drog en utbildningsturné igång med föreläsningar och workshops både på webben och fysiska träffar. RF:s webbutbildningar visades i Skellefteå, Umeå och Lycksele. Under våren hölls också workshops i Skellefteå, Sorsele och Robertsfors.

Change the Game on tour

Change the Game har funnits i Umeå de senaste 5 åren och i år har vi genomfört Change the Game on tour i ytterligare sju kommuner i Västerbotten. Syftet med touren har varit att inspirera till mer rörelserikedom hos barn och unga i huvudmålgruppen 8-12 år.

Idrottslyftets
verksamhetsstöd

152 13
Föreningar & Förbund Kommuner

SM-VECKAN,

SM-vecka vinter i Skellefteå – vilken vecka det blev! Inget annat än succé. Kommunens helhjärtade stöd, alla starka och duktiga föreningar och Skellefteås fantastiska förutsättningar med många arenor på samma plats mitt i stan bidrog alla till succén. Totalt genomförde arrangerande föreningar över 500 utbildningstimmor inför SM-veckan.

Mer rörelse i skolan

Under hösten startade vi upp projektet Rörelsesatsningen i skolan. Ett projekt där vi använder skolan som arena för att få så många som möjligt att börja röra på sig. På så sätt kommer vi åt alla barn, inte bara de som sökt sig till föreningslivet. Det huvudsakliga syftet är att få in mer rörelse under den samlade skoldagen.

2018 har handlat om Physical Literacy, om rörelserikedom och om de förutsättningar för fysisk aktivitet som omger oss alla. Vi har låtit Rörelserikedom genomsyra vår verksamhet i både Västerbottens Idrottsförbund och SISU Idrottsutbildarna under 2018.

2018 – ett år i rörelserikedomens tecken

Detta valår 2018 har styrelsen lagt särskilt fokus på att föra dialog med politiskt valda i kommuner och region. Länets femton kommuner har oerhört olika förutsättningar och därmed även olika fokus på vad som stödjer och utvecklar idrotten.

Det som föreningar är det till synes outtömliga behovet av lokaler och anläggningar. Den större stadens utmaning att hinna bygga och utveckla i samma takt som bostadsbyggandet breder ut sig. Den mindre ortens strävan att underhålla och behålla befintliga anläggningar och finna vägar till samnyttjande som motiverar kostnaden.

Gemensamt är även viljan att utveckla medborgarnas hälsa. Vi upplever att länets kommuner uppskattar och stödjer vår verksamhet. Den uppslutning som Change the Game on tour fick visar att också medborgarna och föreningarna uppskattar det vi gör och att det finns ett behov som vi fyller med vår verksamhet. Här vill jag också lyfta de många initiativ till mångfaldsprojekt som vi fått följa under de tre senaste åren. Hela 66 idrottsföreningar i länet har vi att tacka för att vi kunnat nå nästan 10 000 deltagare. Imponerande!

Att bära ansvaret för en länstäckande organisation där förutsättningarna ser så olika ut från fjäll till kust utmanar oss som styrelse. Vi har försökt att stärka vår lokala kännedom genom att förlägga möten på olika orter, lära av andra distrikt och samordna styrelsemöten med mötesplatser som andra erbjuder.

Ett bra exempel på detta är Mötesplats

Vi bedriver idrott i föreningar för att ha roligt, må bra och utvecklas under hela livet

Lycksele. Där uppmärksammar vi årligen en förening som genom sin verksamhet bidrar positivt till samhället, till idrotten och förstas till medborgarna. Årets idrottsförening 2018 tilldelades Rödåbygdens IK. En sensommarkväll någon månad efter prisutdelningen fick vi ett fantastiskt mottagande då vi i styrelsen besökte föreningens verksamheter och genomförde vårt styrelsemöte i deras klubbstuga.

Vi bedriver idrott i föreningar för att ha roligt, må bra och utvecklas under hela livet. Det är vår gemensamma verksamhetsidé som vi i styrelsen VIF/SISU har ansvaret för i två organisationer. Under 2018 har processen att lägga samman dessa båda organisationer på distriktsnivå påbörjats. För oss i Västerbotten innebär det inte något annat än att vi får ett enda organisationsnummer och att vi slipper de dubbla årsmötesprocedurerna som gjort våra årsmöten lite röriga och administrativt tunga.

Syftet med sammanläggningen är på inget sätt att tona ner ansvaret för varken folkbildningsuppdraget eller idrottsuppdraget. Det har visat sig att vi i styrelsen har olika erfarenheter av folkbildning. Vi känner också att vår gemensamma strävan att förflytta oss från triangel till rektangel behöver folkbildningen som verktyg. Därför har styrelsen under 2018 lagt en hel del tid på folkbildningen och på de strategier som utvecklar och lyfter denna viktiga del i vårt tudelade uppdrag. Vi ser framför oss att föreningar som vill utvecklas och vara relevanta i framtiden tar stöd av våra idrottskonsulenter för att jobba med sin process. Att mötas, diskutera och komma överens om vad som passar den egna verksamheten. Inriktningen på utvecklingsarbetet kan vara allt från värdegrund till att förmå våra ungdomar att fortsätta idrotta. Det kan handla om precis det ni som förening känner är er utmaning. Det är folkbildningens styrka att den är deltagarstyrd.

Att lära av varandra och att ge sig tid

att lyssna på varandra, på varandras bästa argument och förslag men också att ta tillvara erfarenheterna och att göra upp planer för hur just er förening går vidare så att de vackra orden och de fina planerna också blir verklighet. Det är också folkbildningens styrka att pedagogiken tillvaratar den kunskap som redan finns i föreningen.

Ett år som ordförande

Ett första år av "lära känna", "sätta sig in i" och "hitta min roll" är till ända. Jag har lärt känna massor med spännande människor. Jag har satt mig in i massor av verksamhetsfrågor. Och jag har hittat en roll som passar mig som ordförande. Mitt första verksamhetsår som ordförande är fyllt med spännande idrottspolitiska frågor både på lokal nivå men även på nationell nivå. Stolt över 2018 ser jag nu fram emot 2019.

Åsa Ögren, Ordförande VIF & SISU

Ett starkt idrottslän – från fjäll till kust

En utgångspunkt specifikt för Västerbottensdistriktet är viljan att arbeta för det sammanhållna idrottslänet, från fjäll till kust, och för att säkerställa att alla delar av länet engageras och synliggörs.

Vårt län är rikt på föreningsliv och är dessutom ett starkt folkbildningslän. Förutsättningarna för ett aktivt föreningsliv varierar dock väldigt mycket. I stora delar av vårt län är effekterna av urbaniseringen kännbara, vilket kan skapa utmaningar att upprätthålla ett levande föreningsliv med brett utbud av aktiviteter och idrotter för flera smakriktningar. Samtidigt är just en levande idrott med en stor mångfald av aktiviteter det som – tillsammans med annat föreningsliv – i stor utsträckning kan bidra till att hålla liv i bygden, som bidrar till att skapa attraktiva, hållbara och livskraftiga samhällen. Årets idrottsförening 2018 - Rödåbygdens IK - är ett verkligt lysande exempel på detta. En förening med energi, idéer och mod som bidrar till sin byggd på så många sätt.

Olika utmaningar i olika lägen

I våra kuststäder finns å andra sidan en del av storstadens utmaningar såsom socioekonomiska klyftor, en svagare känsla för bygden som ibland gör det mer utmanande att rekrytera ideellt ledarskap, anläggningsbrist och stora barnkullar. Här behövs en idrott som i än större utsträckning kan motverka utanförskap genom att arbeta inkluderande, hålla nere kostnaderna och anpassa verksamheten till nya målgrupper. Här behövs också ett mer aktivt arbete med anläggningsutveckling. Just anläggningsfrågan har fått särskilt fokus under valåret, som del av vår intressepolitiska plan. Det handlar dels om att säkerställa att idrott och rörelse får plats och inte glöms bort i städer/stadsdelar som växer men också om att säkerställa att anläggningar på landsbygden underhålls på ett bra sätt. I båda

fallen handlar det om att det behöver finnas en adekvat planering som bygger på en stark och aktiv samverkan mellan kommuner och föreningsliv. Här ser vi gärna en ökad samverkan med länets föreningar under kommande år så att vi som en enad idrottsrörelse kan lyfta fram lokala behov.

Fjäll till kust finns med som ett horisontellt kriterium i all verksamhet, från strukturfondsprojektet Sportup North till vårt ekonomiska stöd inom Idrottslyftet och vår fördelning av etableringsmedel. Vi arbetar aktivt med länets två aktiva LEADER-områden, Lappland 2020 och Skellefteå älvadal, för att stärka Idrottens röst. I Leader Lappland har vi också representation i LAG-gruppen (styrelsen).

Nytt kontor i Malå

Under året har vi öppnat kontor på ytterligare en plats i länet, i Malå. Detta kontor svarar för verksamheten i Malå, Sorsele och Storuman. Numera finns vi alltså representerade på fem platser i länet. Just närhet och lokal relevans är en nyckelfaktor för att arbeta med det sammanhållna idrottslänet på ett bra sätt. Närheten till föreningar, kommuner och andra är en av våra viktigaste roller i idrottsrörelsen, kanske den viktigaste.

Andra exempel på närhet som stärker det sammanhållna länet är de satsningar vi gör på utvalda stadsdelar i Skellefteå och Umeå. På Anderstorp i Skellefteå finansierar vi och anställer en barn- och ungdomsutvecklare i IFK Anderstorp. Vi har dessutom öppnat en Fritidsbank på Anderstorp IP. På Ålidhem i Umeå verkar vi sida vid sida med Kulturen och Studieförbundet i vår satsning på Ålidhem Åger Sport. Även här har vi under året

öppnat en Fritidsbank, med central placering i Ålidhem centrum. Ålidhem är dessutom en av tre utvalda stadsdelar i rörelsesatsningen EMÅ-projektet (Ersboda - Mariehem - Ålidhem). Inom ramen för Rörelsesatsningen har vi också gjort en turné med Change the Game on Tour till sju av våra mindre kommuner. Tillsammans med stora Change the Game i Umeå och Idrottens dag i den nybyggda hallen på Moröbacke har vi alltså nått 9 av länets kommuner med riktade kunskaps- och inspirationssatsningar inom ämnet Rörelserikedom (Physical Literacy).

Det är viktigt att föreningar i hela länet, från fjäll till kust, har lika goda förutsättningar att utveckla sin verksamhet. En av de viktigaste kriterierna när vi fördelar Idrottslyft är därför geografisk spridning. Under 2018 har Idrottslyftet fördelats enligt följande, från fjäll till kust.

Idrottslyftets verksamhetsstöd
152 föreningar och förbund
13 kommuner
53 idrotter
2 237 349kr

Idrottslyftets anläggningsstöd
22 föreningar
6 kommuner
3 300 000kr

Vilket år vi haft

Galet intensivt. Galet spännande. Galet viktigt. Det är alltid känslan när jag gör dessa återblickar, men kanske mer än vanligt detta år. Massor av stora, viktiga, spännande eller roliga händelser. Det är många saker som i efterhand kommer att definiera 2018. Inte sällan i form av särskilda satsningar, projekt, uppdrag eller annat. Jag återkommer till dessa, men vill faktiskt börja i en annan ända.

Med båda fötterna tryggt i grunduppdraget
Trots att antalet satsningar, uppdrag och projekt med olika finansierare och uppdragsgivare ökar står vi väl rustade i vårt grunduppdrag som kan sammanfattas i att Företräda, Leda och Stödja. Det är också särskilt viktigt att konstatera för det är lätt att tappa fokus om grunduppdraget när andra intressen kommer in. Vi har tvärtom alltid haft filosofin att alla extra uppdrag snarare ska stärka grunduppdraget och ge mervärden för föreningar och förbund, något jag tycker att vi lyckas allt bättre med. Några exempel.

Anti-doping på väg mot fast finansiering
Vårt anti-dopingarbete är något som ofta hamnar lite i skymundan. Men genom åren har vi arbetat med att ordna föreläsningar för elitaktiva och blivande elitaktiva, diplomera gym- och träningsanläggningar, hålla igång ett nätverk av aktörer samt – inte minst – att genomföra dopingkontroller på aktiva. Under 2018 sticker konferensen Doping, maskulinitet och våld i nära relationer ut. Ett tungt och svårt ämne som tyvärr är väldigt aktuellt och därför angeläget. Därför gläder det att konferensen snabbt blev fulltecknad med deltagare från när och fjärran. Under 2018 sticker det också ut att vi börjat få gehör för en fast finansiering av

vårt Anti-dopingarbete. I många år har vi finansierat verksamheten med olika projektstöd, exempelvis från Folkhälsomyndigheten och Erasmus+. Det har inneburit väldigt goda möjligheter att utveckla och sprida vårt goda arbete, men det tär på att vara projektfinansierad i längden. Anti-doping är också i första hand ett samhällsproblem. Det är därför väldigt glädjande att Landstinget samt Skellefteå och Umeå kommuner visat intresse av att vara med och finansiera detta fast.

Idrotten syns och hörs på Mötesplats Lycksele

Vårt intressepolitiska arbete pågår året runt. I alla kommuner finns en ansvarig konsulent i par med en förtroendevald ur vår styrelse som arbetar efter sina egna planer, som vi håller ihop i en länsplan. Det finns många bra exempel på det praktiska arbetet. I Robertsfors har Lisbet tillsammans med kommunen inrättat Idrottens utvecklingsråd där den lokala idrotten finns samlad för utvecklingsarbete. Politiken i kommunen medverkar på varannan träff. Den typen av nätverk skapar förutsättningar för en förankrad utveckling på sikt och löser dessutom problem här och nu. Under 2018 har vi också medverkat i RF:s valsatsning på att lyfta anläggningsfrågan. Anläggningar och idrottsmiljöer är en absolut

förutsättning för idrottande. Trots det finns otaliga exempel på hur ytor för rörelse och idrott glöms bort i växande städer. Tillsammans med Gimonäs Umeå IF (GUIF) gjorde vi därför en kampanj med uppvaktning av politiker och debattartiklar i media. Numera ligger nya anläggningar på Tomtebo i Umeå kommuns investeringsplan. Nu hoppas vi också att de blir verklighet.

Pristagare och nominerade till Årets idrottsförening och Årets ledare

Mötesplats Lycksele är en av de intressepolitiska aktiviteter som märks och syns mest. Vi har aktiverat oss där i fyra år, med lite större engagemang för varje år. Till de årligt återkommande aktiviteterna hör att vi utser Årets ledare och Årets Idrottsförening. Årets Idrottsförening – Rödåbygdens IK – gläder för att det är ett mycket gott exempel (i en lång rad) på föreningar som bidrar till att lyfta en hel bygd. Landsbygden ligger mig extra varmt om hjärtat och vårt civilsamhälle har nog aldrig varit viktigare för en levande landsbygd. Oftast är det just en idrottsförening. Vid årets MPL bidrog vi också till seminarieprogrammet med två uppskattade seminarier. Dels pratade Johan Fallby om talangutveckling och hur en stark elitidrott bidrar till regional utveckling, dels pratade

Jonna Segrén om Umeå kommuns arbete med idrott och träning för seniorer. Som inte det var nog var RF:s ordförande Björn Eriksson en av huvudtalarna i den stora samlingsalen, som avslutade hela mötesplatsen.

RUS – vilket Västerbotten vill vi ha 2040?

Under slutet av året har vi gått all-in i arbetet med en ny regional utvecklingsstrategi (RUS). Det är Region Västerbotten som leder arbetet som genomförs i en rad workshops på olika teman. Vi har varit delaktiga i sju olika workshops och där arbetat hårt för att lyfta fram Idrottsrörelsen, civilsamhället och vårt idéburna perspektiv. Den nya RUS:en ska gälla från 2020 men ha sikte på det samhälle vi vill ha 2040.

Idrottsservice – Business as usual

Efter några ganska ryckiga och ibland stormiga år har Idrottsservice under 2018 hittat lugnet. Under årets första månader hanterade vi mer än 55 bokslut, allt i stort enligt den plan vi satte upp. Kvalitetsarbetet ger resultat och vi har ett bra avstamp för fortsatt utveckling. Prognosen pekar på svarta siffror med lite marginal. Trots att vi haft ganska begränsat fokus på extern försäljning har några stora kunder blivit klara under året. Mariehems SK startades efter sommaren och Gimonäs Umeå IF (GUIF) startar direkt 2019.

Det som definierar 2018 Tema rörelserikedom.

2018 års tema har varit Rörelserikedom (Physical Literacy). Ett tema ska tjäna till att sätta särskilt fokus på ett ämne, bidra till att höja vår samlade kompetens och till att utveckla arbetssätt, satsningar och annat. Återigen har vårt tema varit väldigt vältajmat, för vilket år vi haft. Vi fick klart med uppdraget Daglig Rörelse i skolan och kunde anställa multisportlegenden Robert Lindberg som projektledare. Han startade i högt tempo med EMÅ-projektet, en pilot som syftar till att skapa Rörelserika stadsdelar på Ersboda, Mariehem och Ålidhem (därav EMÅ). Robert medverkade också i länsatsningen Change the-Game-on-tour där konceptet Change the Game exporterades till sju Västerbottenskommuner i form av heldagsaktiviteter tillsammans med skolorna. Med stöttning av RF-SISU och eventbyråen Heja! har vi också organiserat en Sverigeturné med Dean Kriellars, vår kanadensiske vän som blivit en av Physical Literacys stora ambassadörer globalt. Dean har under 2018 gjort 10 stopp (en dag eller mer) i sju städer runt om i landet. Som inte det vore nog fortsatte RF med konceptet Idrottens dag, en utbildnings- och aktivitetsdag inte helt olik Change the Game. Vi valde att förlägga Idrottens dag till Skellefteå då

Change the Game alltid genomförs i Umeå.

SM-veckan i Skellefteå

SM-veckan vinter i Skellefteå är en annan sak som definierar 2018. Och vilken vecka det blev. Inget annat än succé. Kommunens helhjärtade stöd, alla starka och duktiga föreningar och Skellefteås fantastiska förutsättningar med många arenor på samma plats mitt i stan bidrog alla till succén. Att få möjlighet att genomföra SM-veckan i mars istället för i januari var inte heller oviktigt. Då fick flera känna på vårvintern med långa soliga dagar. SM-veckan har på allvar gjort att resten av landet fått upp ögonen för vilken grym evenemangsstad Skellefteå är. Det lovar mer, mycket mer.

Sveriges bästa Fritidsbank

Under 2018 invigde vi också två Fritidsbanker i länet, en i Skellefteå (Anderstorp) och en i Umeå (Ålidhem). Båda i vår egen regi. Särskilt Fritidsbanken i Umeå har blivit en rejäl succé. Redan efter några månader utnämndes den till Sveriges bästa Fritidsbank med över 6.000 utlån. När vi summerar året har vi passerat ofattbara 14.500 utlån. Galet bra! Med bra stöttning av kommunen lanserade vi en sommarturné med feriearbetande ungdomar under basketspelaren Egal Salemans ledning. De ambulerade runt Fritidsbanken där barn och ungdomar normalt finns och besökte dessutom några idrottskolor- och läger. Detta tillsammans med platsansvarige Christers envetna arbete med att få ut och kommunicera Fritidsbanken i massor av sammanhang har verkligen bidragit till succén.

Malå-kontoret

2018 blev också året när vi öppnade ytterligare ett kontor, denna gång i Malå. Det är idrottskonsulenten, tillika sakkunnig i mång-

faldsfrågor, Åsa Johansson som jobbar från hemmet med särskilt ansvar för kommuner i norra Västerbotten. Bortsett från Malå jobbar hon också på Storuman och Sorsele. Med detta finns vi representerade på fem platser i länet, då vi sedan tidigare också finns i Lycksele, Robertsfors, Skellefteå och Umeå.

Med ett projektkontor på högvarv

Sedan länge har vi velat ”stärka vårt transnationella arbete”, det vill säga skaffa oss ett antal bra kompisar runt om i Europa för att kunna aktivera i projektsammanhang. Genom idogt arbete av Simon på Projektkontoret har vi under 2018 haft fem olika partnerprojekt igång i olika fas. Inlärningskurvan är brant, inte minst när det gäller att känna andra organisationer runt om på kontinenten för att hitta nästa samarbetspartner, då i ett projekt som vi äger och inte bara ingår i som samarbetspart. Några av projekten har dessutom högintrassant innehåll som på ett handgripligt sätt kommer att kunna komma idrotten till nytta. Jämställdhetsprojektet GETZ (Gender Equality Toolkit for generation Z) är ett sådant exempel.

Flaggskeppet bland våra projekt är alltjämt Sportup North, en vital del inom konceptet SportRegion Västerbotten. Projektet ligger två år in väl i fas med eller över sina mål. Hittills har 43 företag fått stöd (målet för tre år är 50). 11 produkter/tjänster är lanserade (10) och fem företag har fått hjälp med att nå en internationell marknad. Ett synnerligen imponerande arbete av Emma och Anders. I slutet av året anordnade vi Sport Business Arena; en dag fullspäckad av inspiration om Sportnäringen i bred mening. Rapparen och entreprenören Petter krönte dagen med en riktig håll-käften-föreläsning.

Niclas Bromark, Länsidrottschef

Foto: Marina Nordstedt, FriskaLiv

Under året arrangerade vi Sports Business Arena; en dag fullspäckad av inspiration om Sportnäringen i bred mening, där bl a Petter stod på talarlistan.

SportUp North hjälper sportnäringen

Projektet Sportup North hjälper små och medelstora sportföretag inom Västerbottens sportnäring att ta nästa steg genom punktsatser kopplade till företagens utvecklingsmål.

Stödet utgår alltid ifrån företagets specifika behov och kan handla om direkta konsultkostnader för till exempel kommunikation eller affärsutveckling, eller bara att få vägledning vidare till rätt kontakter. Sportup North fungerar som ett komplement till den ordinarie stödstrukturen som finns i Västerbotten. Projektet har en förenklad ansökningsprocess och ett enkelt förfarande i jämförelse med andra affärsutvecklande bidrag och stöd. Den enkla vägen till stöd ses som en av nyckelfaktorerna till att projektet kan hjälpa entreprenörer i nystartade småbolag att ta klivet från hobbyverksamhet till att ha driva sitt bolag som huvudsysselsättning. Tack vare projektet sätts det ljus på de produkter och tjänster som stöttar idrotten och som också bidrar till att utveckla en starkare idrott.

Unikt projekt

Resultatmässigt är projektet väl i fas med eller tom över våra mål. Genom den löpande utvärdering som görs påvisas det också att

det verkligen är ett unikt projekt på det sätt vi snabbt når ut med rätt åtgärd i de företag projektet är satt till att hjälpa. Vårt stöd är – enligt utvärderaren – spetsigare, mer behovsanpassat och håller högre kvalitet än många andra projekt. Hittills har 43 företag fått stöd (målet för tre år är 50). 11 produkter/tjänster är lanserade (10) och fem företag har fått hjälp med att nå en internationell marknad. Projektet ska även kunna påvisa ökad sysselsättning hos de stöttade bolagen, där projektmålet är att 10 nya heltidstjänster ska ha skapats inom sportnäringen under projektperioden. Den årliga undersökningen visade att de stöttade bolagen tillsammans hittills skapat 14,5 nya heltidstjänster. I slutet av 2018 anordnades Sport Business Arena; en dag fullspäckad av inspiration om Sportnäringen i bred mening. Knappt 100 deltagare med representanter från näringsliv, offentlighet, akademi och föreningar. Rapparen och entreprenören Petter krönte dagen med en riktigt fartfylld föreläsning.

Hälsa för alla – bra start för nyanlända

Hälsa för alla är ett projekt som riktar sig till nyanlända invånare i Skellefteå kommun med syftet att skapa bättre förutsättningar för såväl fysisk som psykisk och kulturell hälsa för målgruppen. Projektet startades hösten 2018 och siktade på att engagera 200 deltagare i 30 timmar fysisk hälsa, utbildning, samt en kulturell förankring till Skellefteås historia.

– Alla nyanlända får, förutom lagstadgad samhällsinformation och hälsoinformation, även möjligheten att delta i fysisk aktivitet samt ökade kunskaper i svenskt föreningsliv. Det finns en övertygelse om att insatsen främjar etableringen av de nyanlända, då det både höjer hälsostatusen och skapar integrering genom den gemenskap som idrotten ger, säger Åsa Johansson, idrottskonsulent från Västerbottens Idrottsförbund.

Projektplaneringen gjordes i samarbete med elever från Umeå Universitet.

Energi till golf

Vårt projektkontor har under året hjälpt Umeå Sörfors Golfklubb med ett projekt för energieffektivisering i samband med att föreningen bygger ett nytt klubbhus. En av åtgärderna i projektet är att laddningen av golfbilar ska bli självförsörjande med hjälp av solenergi.

Året med Idrottservice

Idrottservice fortsätter jobba för att förenkla för Idrottsföreningarna, för att föreningen ska få mer tid för verksamheten.

Vi hjälper varje månad 75 organisationer med ekonomihantering &/eller lönehantering. Vi gjorde under 2018 bland annat ca 60 bokslut och skickade drygt 1700 kontrolluppgifter till Skatteverket i slutet på januari. I slutet på året administrerade vi 170 löner och ca 400 arvoden/månad.

Vårt utvecklingsarbete rullar vidare och vi har börjat hitta rätt i många rutiner och arbetssätt, men fortsätter hela tiden vårt kvalitetsarbete. För att bli mer anpassade till framtiden och ett mer digitaliserat arbetssätt har vi under de sista månaderna anslutit oss till ett molnbaserat lönesystem.

Vi har även under november och december börjat utreda och förbereda uppstart av praktiska tjänster i föreningarna.

Ekonomihantering åt 75 organisationer

60 bokslut

1700 kontrolluppgifter

Nytt erbjudande – praktiska tjänster

**IDROTTS
SERVICE**

Under året påbörjades ett profileringsarbete, som mynnade ut i en ny logotyp och grafisk profil.

Frukostträffar med fokus på #timeout

Hösten 2017 briserade #metoo i Sverige och på den följde idrottens egna upprop #timeout – mot sexism, trakasserier och övergrepp inom idrotten.

2 290 idrottskvinnor skrev under uppropet, men vi vet att mörkertalet är stort. De drabbade vittnade om allt från ovälkomna blickar till rena övergrepp. Vårt syfte med

frukostträffarna har varit att samla alla som är intresserade av idrott och jämställdhet till samtal. Samtalen har kretsats kring hur vi kan förbättra idrotten utifrån olika teman

som ledarskap, machokultur och privilegier. Men lika ofta har samtalen handlat om att lyssna och att dela med sig av sina erfarenheter. Förutom att ha utvecklats till en viktig mötesplats har träffarna också gett underlag till en debattartikel, tips till föreningar som vill arbeta med jämställdhet och förslag kring hur vi kan bryta machokulturen.

Vad är en riktig karl?

Idrotten är inte jämställd. Män och kvinnor har inte samma möjlighet att påverka sitt idrottsutövande och möts av olika förväntningar på hur de ska klä sig, uppföra sig och vad de ska tycka och tänka.

Det har länge varit kvinnor som tagit störst ansvar för att förändra, så därför ville vi under 2018 bidra till att fler ska agera för att lösa problemet och få män att kliva fram ännu mer för att göra idrotten jämställd.

En starkt bidragande orsak till problemet är de konstlade regler och normer som styr förväntningar på hur män ska vara. Regler som säger att en man ska vara tuff och självständig. Att män inte ska visa känslor eller svaghet. Att en riktig karl inte ska gråta. Vi valde därför att göra en kampanj för att

utmana bilden av manlighet genom att ifrågasätta vad som ska förväntas av en man. Och utmana bilden av vad som egentligen är en riktig karl.

En bärande del i kampanjen var att vi i egna kanaler bad om tips på budskap som utmanar bilden av en riktig karl. Vi tryckte sedan upp dessa budskap på t-shirts som delades ut till personer som bidragit med förslag, idrottsprofiler som verkar för jämställdhet samt till besökare på våra frukostträffar som vill bidra till att dela budskapet.

#killmiddagar som utmanar mansnormer

Jämställdhet är ingen kvinnofråga. Det är allas angelägenhet om vi på allvar vill vara en attraktiv rörelse som har förmåga att ge plats, möjligheter och förutsättningar till alla, oavsett bakgrund. Jämställdhet bör därför betraktas som en kärnfråga för fortsatt idrottsutveckling.

Därmed behöver vi bli fler som bär frågan och framförallt behöver fler män driva på. Ett sätt att få fler killar och män engagerade är genom #killmiddagar. #killmiddag är ett koncept från Make Equal som i en trygg miljö ger män chansen att prata om hur det är att vara kille/man utifrån olika teman. Vi tror att det är viktigt att börja med sig själv. Under 2018

har vi tillsammans med Studieförbundet Bilda arrangerat öppna #killmiddagar i samarbete med Orangeriet i Umeå och Folkets Hus i Vilhelmina.

Locker Room Talk

Ett annat sätt att arbeta med killar och jämställdhet, men med en yngre målgrupp, är genom konceptet Locker Room Talk, som är en samtalsserie på åtta tillfällen som vänder sig till pojkar i åldern 10-14 år. Precis som namnet antyder samlas pojkarna i omklädningsrummet och får med en utbildad mötesledare prata om jämställdhet och schyssta attityder i ett förebyggande syfte. Under 2018 har sex killgrupper fått möjlighet att i ett pilotprojekt fördjupa sig i konceptet. Mottagandet har varit väldigt positivt och vi hoppas kunna fortsätta under 2019 med denna viktiga satsning.

Hur ligger det till med jämställdheten i föreningarna?

Jämställdhetsfrågan har klivit högre upp på agendan hos många föreningar och det är allt fler som inför åtgärder som att arbeta med sin värdegrund, se över representation i styrelse och ledande roller, jobba för jämställd rekrytering av ledare och utövare och diskutera normer och förhållningssätt. Många föreningar har även jobbat fram en särskild plan för jämställdhet. Vår årliga enkät till ordföranden visar att 30 % av länets föreningar har jämställd styrelse, 44 % har en plan eller policy för jämställdhet och att 90 % av ordföranden känner till idrottens jämställdhetsmål. Vi är en bit från målet när det gäller representation och behöver jobba vidare med att utveckla stöd till föreningarna när det gäller rekrytering.

30 %

Getz utbildar generation Z om jämställdhet

Gender Equality Toolkit för generation Z (GETZ) projektet är ett samarbete mellan University Sports Schools i Worcester, Amsterdam, Bryssel, Molde, den Kroatiska olympiska kommittén, European University Sports Association (EUSA) och Västerbottens Idrottsförbund. Projektet kommer att utveckla, leverera och utvärdera en onlinekurs som är öppen för alla (MOOC), och som syftar till att utbilda Generation Z på frågor som rör jämställdhet och lika möjligheter inom idrott.

Samverkan för en mer jämställd idrott

Under året har vi samverkat med ett flertal andra organisationer som delar våra åsikter om en mer jämställd idrott. Några av projekten/organisationerna är:

- Länsstyrelsen, Länsdelegationen för jämställdhet (NB)
- Fair Pay – jämställd sponsring
- Killmiddagar tillsammans med Studieförbundet Bilda (Umeå)
- Studieförbundet - Allt vi inte pratar om. Killsamtal på Klossen, Älidhem, Umeå

MÅL & UTFALL

30% av föreningarna i länet har minst 40 % av respektive kön i styrelsen (Mål: 75 % till 2019)

GDPR förändrar synen på personuppgifter

Den nya Dataskyddsförordningens intåg under 2018 gick inte obemärkt förbi, förkortningen GDPR hördes ofta.

Kanske märktes det tydligast i mejlkorgen som månaderna kring maj fylldes med mer än ett mejl där organisationer och företag informerade om deras personuppgiftshantering och workshops både på webben och fysiska träffar. RFs webbutbildningar visades på plats i Idrottens hus i Skellefteå samt Umeå och visades även i Lycksele. Under våren hölls också workshops i Skellefteå, Sorsele och Robertsfors. Turnén åkte sedan vidare till Vilhelmina, Dorotea och Åsele. Utöver detta har vi vid en rad föreningsbesök och i vår var-

dagliga kontakter med föreningarna stöttat och svarat på frågor som dykt upp.

Även vi själva, Västerbottens Idrottsförbund och SISU Västerbotten, behövde göra jobbet i frågan. På personalkonferensen i februari hölls ett första GDPR-pass för all personal och sedan dess har arbetet fortlöpigt med till exempel en antagen integrationspolicy.

Sammantaget har GDPR tagit en hel del tid i anspråk för både föreningar och oss själva men upplevelsen från många håll är att det är tid som varit till nytta. När digitalisering och data överlag blir mer och mer omfattande ligger det i tiden att ta en extra funderare på hur vi hanterar bilder och andra personuppgifter och på köpet få lite mer ordning och reda på medlemsregister, pärmar, hemsidor och andra ställen där personuppgifter hanteras och sparas och därmed få en effektivare administration och kommunikation.

Rödåbygdens IK - årets Idrottsförening i Västerbotten

Vid Mötesplats Lycksele prisades för fjärde gången Årets Idrottsförening i Västerbotten. Denna gång utsågs Rödåbygdens IK, med motiveringen: *Rödåbygdens IK verkar för en levande och inkluderande landsbygd och möjliggör aktivitet i alla åldrar. Föreningen har bred verksamhet och*

ansvarar bland annat för den välbesökta badplatsen och för skidspåret i byn. RIK jobbar hårt för att sänka trösklarna för engagemang och deltagande och är en viktig drivkraft i bygden, även långt utanför idrottens traditionella verksamhet.

Obbola IK tänker nytt och stort

Ett gäng cykelentusiaster träffades och började utmana sig själva med att cykla i en tuffare terräng, skogscyckling. Eftersom tiden gick utökades intresset, cykelstigar började sina och tanken växte. Tänk om vi kan få till en arena för MTB cyckling!

Gänget förstod fort att de borde organisera sig, få med sig fler och börja tänka större tillsammans med andra som brann för natur och utomhusaktiviteter. De tog kontakt med Obbola IK, en stark idrottsklubb som under 2012 genomförde en översyn av föreningens framtida inriktning med vision, verksamhetsidé och värderingar. Deras tanke att föreningslivet innehåller mer än idrottsliga aktiviteter framgick av visionen "Mer än idrott – En klubb full av stjärnor". Föreningen utvecklas kontinuerligt och tilldrar sig nytt intresse. Föreningen rymmer fotboll, innebandy, cykel och ett skidspår. Klubben attraherar inte bara aktiva utan ledare, föräldrar och anhöriga som på olika sätt stöttar verksamheten. Årligen läggs det ner tusentals ideella timmar i föreningen.

Ville engagera flera

Klubben växte snabbt från 4 cykelentusiaster till att vara 70 som cyklade. Efterhand kom önskemål från yngre förmågor att också få cykla. Tanken att ge en möjlighet att kunna leka cykel växte fram. Frågan bollades internt och de fick sedan kontakt med SISU och Västerbottens Idrottsförbund som peppade föreningen att tänka större.

Ett rungande ja

– Vi lade fram ett färdigt koncept som lades fram till styrelsen säger Fredrik. Det togs emot med ett rungande ja. Det slutade med en multiarena med mer än cyckling; boule, utegym och grillplatser samsas med spår och leder för både cykel och trailrun. – Det var en intensiv brainstorming under hösten 2013 när vi fick rådet att tänka stort av SISU och Västerbottens Idrottsförbund. Tanken var att få med alla åldrar på arenan, säger Jessica Bos, ordförande i Obbola IK.

Hat trick i idrottsgalor

2018 fick länet en tredje idrottsgala, denna gång i Skellefteå. I Västerbotten finns nu tre olika galor, i Lycksele, Umeå och Skellefteå, som alla drivs i olika form. Idrottsgalorna bidrar alla till att synliggöra den breda idrotten och är viktiga för att uppmärksamma goda prestationer och bra ledarskap. Västerbottens Idrottsförbund och SISU har bidragit till galorna, bland annat genom att delta i juryarbete och stödja galornas kommunikation.

MOST hittar vägar till samarbete i Europa

Projektet MOST, Mobility of Staff, har genomförts i samarbete med Bulgarien och Kroatien. Syftet var att uppmuntra samarbete mellan idrottsorganisationer i de olika länderna, och finna likheter och skillnader i utmaningar som de står inför. Under året har bl a möten hållits i Umeå och Kroatien. Projektet har mynnat ut i en

undersökning som gett en värdefull insikt i de deltagande ländernas olika organisationer och hur de är uppbyggda, vilket ger förutsättningar för att kunna skapa nya projekt tillsammans.

Förutom VIF deltog även Idrottshögskolan, Dragonskolan, GUIF, IFK Umeå, IKSU och Västerbottens Fotbollförbund i projektet.

MÅL & UTFALL

Idrottsservice har 2018 **79 fasta kunder**, **62 bokslut** (55st 2017) och ökad omsättning (Mål: Mäta 2018 och öka antal kunder 2019).

20 % av ordföranden och **11 %** av ledare har kännedom om VIF och SISU:s stöd för rekrytering (Mål: 40 % respektive 30 % till 2019)

61 %

Mer än 100 000 Västerbottningar är engagerade i idrotten!

Det finns många olika uppfattningar om dagens ideella engagemang. Under hösten 2017 och våren 2018 genomförde VIF i samarbete med Handelshögskolan i Umeå en undersökning för att ta reda på hur det faktiskt ser ut i Västerbotten. Så hur är det, stämmer det verkligen att ingen vill engagera sig längre?

Svaret är – NEJ. Faktum är att 61 % av de som har barn i en IF också själv är engagerade. Dessutom säger hela 42% av alla som inte är engagerade idag att det skulle vara självklart att ställa upp om de fick frågan. Bara 10% av de tillfrågade säger att de inte kan tänka sig att engagera sig i sina barns Idrottsförening.

Undersökningen visar även att 36 % av länets vuxna befolkning är medlemmar i minst en idrottsförening och att 79 % av alla tillfrågade (även de som inte är engagerade i idrotten) tycker att idrottsföreningar är en mycket viktig del i det Svenska samhället.

Trots det är det tydligt i vår årliga enkät till ordföranden i länet att många föreningar upplever utmaningar med att rekrytera ledare och annan ideell personal. Vi har under året jobbat för att stärka vårt stöd till länets föreningar när det gäller rekrytering, bland annat i samband med Change the Game, Change the Game on tour, Idrottens dag, med projektstöd och via Idrottslyftet. Detta är dock ett område som behöver utvecklas ytterligare mot 2025.

SM-VECKAN

Vilken vecka det blev. Inget annat än succé. Kommunens helhjärtade stöd, alla starka och duktiga föreningar och Skellefteås fantastiska förutsättningar med många arenor på samma plats mitt i stan bidrog alla till succén. SM-veckan har på allvar gjort att resten av landet fått upp ögonen för vilken grym evenemangsstad Skellefteå är. Vi passade på att bjuda in kommunala, regionala politiker och beslutsfattare samt delar av Västerbottens riksdagsbank för att visa upp arrangemanget, vad det bidrar med till regionen och diskutera hur politiken kan bidra till fler och bättre idrottsevenemang.

Antidoping

Målet är att tillförsäkra alla idrottsutövare deras självklara rätt att delta och tävla i en idrott fri från doping.

Arbetet bedrivs bland annat av en dopingkontrollverksamhet. Västerbottens Idrottsförbund genomför ca 80 - 100 dopingkontroller på idrottsutövare på olika nivåer och inom olika idrotter på uppdrag av RF:s dopingkommission. VIF planerar och genomför även förebyggande dopingkontroller på lägre tävlingsnivå

och bland motionsidrottare tillhörande en idrottsförening. Lika viktig som kontrollverksamheten är det förebyggande arbetet i form av information, rådgivning och utbildning till föreningarnas medlemmar. VIF erbjuder samtliga elever vid RIG och NIU i Västerbotten utbildning om risker med kosttillskott och doping. Västerbottens Idrottsförbund är den enda organisation i länet som aktivt jobbar med ett förebyggande arbete mot doping bland motionärer.

Västerbottens idrottsförbund jobbar med att skapa dopingfria träningsmiljöer även utanför föreningsidrotten. Detta sker genom samarbete med länets tränings- och gymanläggningar, där per-

sonalen bland annat deltar i utbildningsinsatser.

Vi uppsöker med jämna mellanrum träningsanläggningar för att bedöma träningsmiljön och om de krav vi ställer uppfylls diplomas anläggningen. I dagsläget är 54 gym/ träningsanläggningar av totalt 69 i Västerbotten diplomerade.

Antidopinghunden Molly på besök i Umeå.

Anläggningsfrågan högt på agendan

Anläggningsfrågan är en av de viktigaste frågorna för länets föreningar. I Västerbotten ser anläggningsutmaningarna mycket olika ut från kommun till kommun.

I Umeå och till viss del i Skellefteå är de stora utmaningarna hög konkurrens om anläggningsstider och att utveckla tillgången till idrottsmiljöer i takt med att städerna växer. I många mindre kommuner är utmaningarna i större utsträckning drift och underhåll av befintliga anläggningar. Några av våra viktigaste prioriteringar i det intressepolitiska arbetet har därför varit att jobba för att:

- Umeå kommun ska planera för idrotten, så att tillgången till idrottsmiljöer och anläggningar växer i takt med staden.
- Idrottens möjlighet till påverkan av investeringar och underhåll av anläggningar förbättras genom införande av Idrottens utvecklings- och/eller anläggningsråd.
- Kommunernas budget för underhåll och driftstöd utvecklas i takt med tiden för att garantera god tillgång till befintliga anläggningar.

Idrott och arbetsmarknad

Projektet Idrott & Arbetsmarknad startades upp 2017. Projektet ska genom långtidsarbetslösa stärka idrotten, friluftslivet och folkhälsan. Det ger oss möjlighet, som ett av sju pilotdistrikt, att finansiera tjänster som till viss del även finansieras av Arbetsförmedlingen, dvs med olika typer av lönestöd.

Idrottsservice & Fritidsbanken

Under 2018 har vi fortsatt med arbetet via i första hand Idrottsservice och Fritidsbanken. Där vi har haft många olika typer av meningsfulla arbetsuppgifter till personer i arbetsträning, samt olika typer av anställningar. Vi har under 2018 sysselsatt 22 personer inom projektet.

Utöver detta har vi hjälpt idrottsföreningar i distriktet med antingen kompetenshöjande insatser till lönebidragsanställd personal eller med löneadministration till samma målgrupp. Totalt har 47 personer varit involverade i projektet, antingen i vår egen regi eller hos föreningar.

Det har hänt mycket under året och några saker som sticker ut är:

- Arbetet med rörelserikedom (Physical Literacy) har resulterat i att regeringens utredning "Samordning för bostadsbyggande" ska utforska hur innovationer baserade på konceptet rörelserikedom kan tillämpas i planeringen av den nya stadsdelen Norra Ön i Umeå.
- Under våren gjorde vi en kampanj tillsammans med GUIF med fokus på anläggningsutveckling i Umeås Östra stadsdelar.
- Ett flertal processer i Skellefteå, bl a planering av arvsfondsprojekt för en inomhusarena för skate.
- Löpande kommundialoger i majoriteten av länets kommuner, med fokus på behov hos idrotten i resp kommun.

Utvecklingsråd Robertsfors

Idrottens utvecklingsråd har utvecklats till ett välbesökt forum som arrangeras fyra gånger per år. Varannan gång är politiken med på något sätt och den andra får föreningen jobba med någon fråga. Det första riktiga året har passerat och deltagarna uppskattar att lyssna på vad andra föreningar har på gång och hur de kan samarbeta.

Idrott i fokus på Mötesplats Lycksele

Mötesplats Lycksele är Region Västerbottens årliga mötesplats med fokus på regional utveckling. 2018 lade vi extra fokus på att ta plats med idrotten och arrangerade två seminarier med fokus på utvecklande miljöer för barn och ungdomar och ett seminarium och idrott för vuxna och äldre. Vi hade även bjudit in Björn Eriksson som huvudtalare för att prata om behov och utmaningar för den ideella idrotten.

Ny regional utvecklingsstrategi

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS:en) är det viktigaste styrdokumentet för arbetet med Regional utveckling i Västerbotten. Att idrottens frågor finns med i framtagandet av RUS:en är betydande för att idrotten ska kunna få mer resurser, bättre stöd och starkare ställning och vi lade därför stor vikt vid att bidra i de dialogmöten som arrangerades i Lycksele under hösten.

Evenemangssamverkan

Vi har tillsammans med Region Västerbotten Turism, länets destinationer, turismprojekt och ett flertal kommuner fortsatt utveckla vår samverkan för att förbättra stödet till länets evenemangsarrangörer. Under 2018 anordnade vi bland annat en sponsringsutbildning i Lycksele som snabbt blev fullbokad. Vi kommer som en fortsättning på detta att erbjuda fler utbildningstillfällen samt enskild rådgivning kring sponsring under 2019.

Positivt besked för elitidrottsmiljön

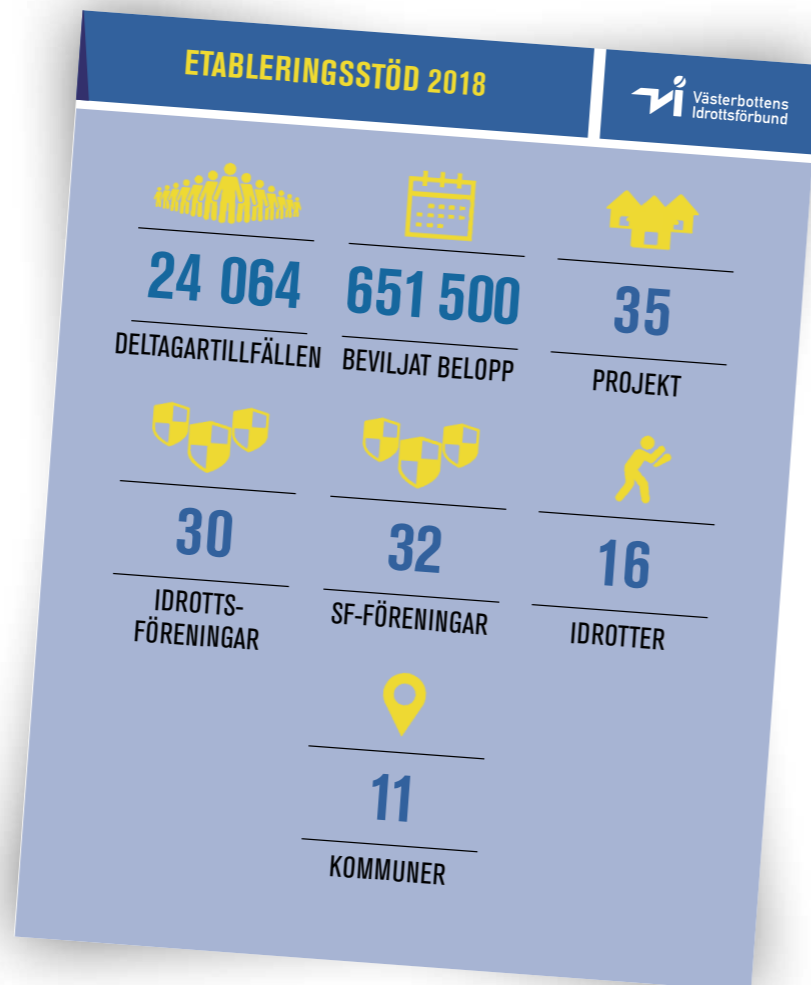
Elitidrottsmiljö Västerbotten är en satsning som ska ge bättre stöd och mer resurser till länets föreningar och utövare. I slutet av hösten fick vi ett mycket positivt besked då Umeå Kommun valde att ställa sig bakom satsningen och delfinansiera uppstartsarbetet under en treårsperiod. Beskedet är en viktig grund för fortsättningen och vi hoppas på att under kommande år säkra övrig finansiering och påbörja uppbyggnad av organisationen.

Föreningar vill inkludera fler

Under tre år har idrotten haft utökade resurser för att arbeta med inkludering där målgruppen har varit nyanlända och asylsökande. Gensvaret från idrottsföreningarna i Västerbotten har varit stort och det har genomförts olika typer av insatser i Västerbottens alla kommuner under åren.

Det är med stor glädje vi konstaterar att idrottsrörelsen i Västerbotten som helhet också gjort viktiga förflyttningar. Vi har gått från att "endast" arrangera aktiviteter till att arbeta mer med ledar- och föreningsutveckling, vilket i sin tur har genererat en strukturell förändring. I klartext betyder det att föreningar idag är bättre på inkluderingsarbete. Vi är bättre på att ta emot nya målgrupper, vi är bättre på att förändra och anpassa verksamheten och vi har hittat nya sätt att organisera idrotten. Något som inte bara har haft positiv inverkan för nyanlända och asylsökande utan även för andra målgrupper som tidigare inte hittat till idrotten. Allt detta betyder också att idrotten har fått fler medlemmar, både aktiva utövare och ideellt arbetande ledare, som delar vår passion för motion, tävling och sport.

Ålidhem äger

Ålidhem är en stadsdel i Umeå som har haft en negativ utveckling. Under 2018 har vi därför fortsatt arbeta med projektet Ålidhem äger sport som startade under hösten 2017. Glädjande nog har vi dessutom erhållit resurser för att fortsätta arbetet till hösten 2019.

Ålidhem Äger Sport har som inriktning att stärka Ålidhems identitet och bygga upp en bas för människor att själva skapa en meningsfull sysselsättning. En plattform som folket kan använda för att arrangera aktiviteter, knyta sociala kontakter och forma kulturella nätverk. Vi vill dessutom att idrott

och fysisk aktivitet ska vara en naturlig del i Ålidhembornas vardag. Tillsammans med Studieförbundet och Gimonäs Umeå IF vill vi att fler barn, ungdomar och vuxna ska känna att idrotten är välkomnande och för dem.

Förankring i målgruppen

Projektåret 2018 har bestått av planering, nätverksbyggande samt praktiskt lagda aktiviteter. Under uppstarten av året riktades större fokus mot planering och nätverksbyggande med inslag av blandade idrottsaktiviteter. Det som med tidens gång blev tydligt var att startade verksamheter inte var tillräckligt förankrade med målgruppen på området. Den målgruppen vi jobbar med att nå ut till i synnerhet är tjejer boendes på Ålidhems området. En målgrupp som är extremt under-representerad inom föreningsverksamheter.

För att skapa en förankring mellan Ålidhem Äger och dess målgrupp så startades ett ungdomsråd som träffas varannan vecka. Där planeras och diskuteras framtida aktiviteter samt olika strategier för att effektivisera kommunikationen med målgrupperna vi söker.

Drop-In Fotboll

I samarbete med Gimonäs Umeå IF har Drop-In-Fotboll genomförts varje lördag från November till skrivande stund, från 20:00 fram till 22:00. Vid varje aktivitetstillfälle deltar i genomsnitt 30-40 personer.

I samverkan med Gimonäs Umeå IF har vi även drop-in-idrott specifikt inriktat mot tjejer mellan åldrarna 13-18 med ett genomsnitt på 10-15 personer per tillfälle.

Fritidsbanken hjälper människor in i idrotten

Under 2018 öppnades portarna till Fritidsbanken i Umeå och Fritidsbanken i Skellefteå för första gången, och de fick en rykande start. Tillsammans stod de för ca 10% av utlåningen av alla Fritidsbanker i Sverige under året!

Fritidsbanken är som ett bibliotek, men med sport och fritidsprylar. Alla får låna, allt är gratis och vi jobbar med smart återbruk. Vi har efter den stora insamlingen 2017 fortsatt att ta emot prylar från privatpersoner, föreningar och företag. Detta har gett oss väldigt mycket utrustning att kunna låna ut, vilket är en förutsättning för en bra verksamhet. Det första året har bestått av många lärdomar och massor med glädje och aktiviteter, både för Fritidsbanken och alla våra låntagare. Att få möjlighet att prova på en aktivitet som man annars inte testat, ger en ny möjlig väg in i idrotten.

10 % av utlåningen i Sverige

Totalt lånades 15 486 prylar ut från dessa

två Fritidsbanker, vilket nästan är 10% av vad alla Fritidsbanker i Sverige lyckades med.

De största framgångsnycklarna är enligt våra erfarenheter detta uppstartsår:

Bra läge - Den fasta butiken bör finnas, i närheten av ett bostadsområde, gärna nära aktivitetsytor och tillgängligt för alla, tex med buss, bil, till fots osv.

Eventverksamhet - att delta i andra event är en möjlighet att nå ut på fler platser, både för att nå fler låntagare och för att sprida ordet om vad Fritidsbanken är.

Lowerksamhet - under skolornas lov kan samarbeten med skolor, föreningar och andra organisationer göra att Fritidsbanken verkligen når ut till många.

MÅL & UTFALL

Fritidsbanken i Umeå har lånat ut **14 612** prylar och Fritidsbanken Skellefteå **874** (Mål: Totalt 2 250 utlån per år) 50 införanden i media (2017 = 36) **+14**. Räckvidd på Facebook: **+22%**, VIF webb: **-4,72%** (Mål: Högre räckvidd i egna och förtjänade kanaler)

Samverkan för en mer inkluderande idrott

För att lyckas med målet att skapa en inkluderande idrott för alla behöver vi samverka utanför idrotten. Sedan 2015 har vi därför lagt stor vikt vid att skapa nya nätverk och initiera samverkansaktiviteter med aktörer som på olika sätt kan bidra till en mer inkluderande miljö. Några exempel på samverkan under det senaste året:

- Umegration (Umeå). Umeå kommuns forum för integration. Vi har deltagit i arrangörgruppen samt bidragit med att engagera Nicolas Lunaba från Helamalmö, som föreläsare.
- Nätverksträffar Ålidhem (Umeå).
- Länsstyrelsen - Vi har deltagit i en arbetsgrupp som under året arbetat med att ta fram en Regional utvecklingsstrategi, integration.
- UmU - praktikanter. Annie Andersson och Ihab Odeh som skrev fram projektet "Hälsa för alla".
- Lst, Skellefteå kommun - Genomförande av "Hälsa för alla".
- Under Umepride deltog vi i ett viktigt panel-samtal - Gör plats i laget! - Unga transpersoners rätt till likabehandling i fritidsverksamheter, som arrangerades av Rättighetscentrum Västerbotten.
- Futebol dá Força. Under våren slutförde 14 ledare sin utbildning under FDF:s ledning. Utbildningen har genererat nya ledare till fotbollen och även lett till att GUIF startat upp Futebol Alberto (öppna träningar) för tjejer på Ålidhem, som varje vecka lockar tjejer som inte är föreningsaktiva.
- Umeå kommun. Vi deltar i ett nätverk som diskuterar unga nyanlända och ensamkommandes fritidsaktiviteter och hur man kan utveckla och förbättra tillgängligheten.
- Skellefteå kommun. Vi har deltagit vid nätverksträffar för integrationsarbetet i Skelleftebygden för att sprida och informera om alla aktiviteter som händer i centralorten.
- Parasport Västerbotten - Samverkan kring två ledarutbildningar (Umeå och Skellefteå) med temat Osynliga funktionshinder.

Mer rörelse i skolan

Under hösten startade vi upp projektet Rörelsesatsningen i skolan. Ett projekt där vi använder skolan som arena för att få så många som möjligt att börja röra på sig. På så sätt kommer vi åt alla barn, inte bara de som sökt sig till föreningslivet. Det huvudsakliga syftet är att få in mer rörelse under den samlade skoldagen. I Västerbotten valde vi att under första året kraftsamla där det behövs som mest, vilket mynnade ut i EMÅ projektet, en pilotverksamhet där vi inriktar oss på f-6 skolorna på Ersboda, Mariehem och Ålidhem. Tanken är att vi fokuserar på de 5 skolorna inom EMÅ för att andra året kunna sprida lärdomarna till resten av länet.

Utbilda

Inledningsvis handlar det mycket om att utbilda pedagoger inom Rörelserikedom, ändra strukturerna i skolan så tid och resurser möjliggör mer aktivitet på raster och i den ordinarie undervisningen.

Vi har fått ett mycket positivt bemötande från berörda skolor och en förändringsprocess har påbörjats. Vi har även utbildade rörelseinspiratörer ute på skolorna för att få rasterna mer rörelserika. I samarbete med Fritidsbanken har vi även sett till att eleverna som är på fritids under loven får extra rörelserika lovaktiviteter.

Rådet för rörelserikedom

Rådets uppgift är att genom samverkan samt idé- och erfarenhetsutbyte bidra till att utveckla och synkronisera olika aktörers aktiviteter så att alla barn och ungdomar får möjlighet att utveckla rörelserikedom. Det gör vi genom att:

- Öka kännedom och kunskap om rörelserikedom inom våra organisationer och hos föräldrar/vårdnadshavare.
- Göra gemensamma insatser som underlättar för respektive organisation att sätta rörelserikedom på agendan internt.
- Göra några gemensamma vägvisande aktiviteter som främjar rörelserikedom. Deltagande aktörer i rådet är, Kommunen (skola, fritid), Näringslivet (Balticgruppen), Idrottshögskolan, Västerbottens Idrottsförbund / SISU Idrottsutbildarna, Landstinget.

Change the Game ökar rörelserikedomen i hela länet

Change the Game har funnits i Umeå de senaste 5 åren och i år har vi genomfört Change the Game on tour i ytterligare sju kommuner i Västerbotten.

Syftet med touren har varit att inspirera till mer rörelserikedom hos barn och unga i huvudmålgruppen 8-12 år.

Touren har bestått av tre olika pass under en dag. Huvudaktiviteterna har varit på skoltid och innehållit ett rörelserike där barnen fått möjlighet att inspireras till rörelse. Förutom det har ett antal SF funnits på plats för att erbjuda aktiviteter för barnen som de oftast inte provat på tidigare. Vi har även haft med det lokala föreningslivet som erbjudit ett antal aktiviteter.

På eftermiddagen har vi haft en workshop för pedagoger eller andra i skolan verksam

personal för att ge dem mer redskap i sin vardag. Det sista passet har genomförts på kvällstid där vi genomfört en workshop riktad till föräldrar och ledare som fått möjlighet till en teoretisk kunskap men även att prova på övningarna praktiskt.

Många möten

Change the game on tour har genomförts i Nordmaling, Robertsfors, Sorsele, Storuman, Vilhelmina, Vindeln och Vännäs kommun. Under dessa dagar har vi mött ca 2000 barn och ca 250 vuxna. Vi har som ambition att fortsätta denna lyckade satsning även under 2019!

Dean Kriellaars inspirerar hela Sverige

Under hösten drog vi som en löpeld genom landet med en turné med Dean Kriellaars, en turné som gett stort eko i vår verksamhet.

Ämnet Physical Literacy, eller som vi i Västerbotten säger, Rörelserikedom, har skapat engagemang längre än bara inom idrottsrörelsen. Vi har tillsammans med Change the Game besökt 6 olika städer förutom Umeå och mött närmare 2000 unika personer vid

våra utbildningsinsatser. Deltagare från alla samhällssektorer har varit involverade. Utbildningsmaterial har spridits och samtal och dialog har skapats.

Vi är glada och stolta över att vi lyckats få till så många inspirerande mötesplatser. En stor del av framgången skall oxå tillskrivas de andra samverkande distrikten, utan deras hjälp hade vi inte nått så långt som vi gjort. Under våren 2019 fortsätter turnén i ytterligare 3 städer.

Idrottens dag blev en succé

Idrottens dag är ett nationellt evenemang som 2018 arrangerades på 31 orter i Sverige. Syftet är att inspirera barn, unga och vuxna att idrotta hela livet och samtidigt uppmuntra till samtal om hur vi ska idrotta i framtiden.

I Västerbotten arrangerades Idrottens dag som en familjedag i den nya sporthallen på Morö Backe i Skellefteå, lördag 6 oktober. Dagen bjöd på 15 olika idrotter och aktiviteter arrangerade av Skellefteås föreningar och en stor rörelsebana där besökarna kunde öva sina motoriska färdigheter.

Både barn och vuxna fick även chans att lära sig mer om vad rörelseförståelse innebär och få inspiration till en ny syn på träning och tävling. Totalt lockade dagen över 600 barn och ungdomar.

MÅL & UTFALL

71 % av ordföranden och **69,7 %** av ledare har kännedom om "triangel till rektangel" (Mål: 50 % respektive 75 % till 2019)

19,4 % av ordföranden och **26,7 %** av ledare har stor eller mycket stor kännedom om "triangel till rektangel" (Mål: 20 % respektive 25 % till 2019)

6 kommuner har oförändrat

antal idrotter, **3 kommuner** har fler idrotter och **6 kommuner** har färre idrotter än 2017 (Mål: I snitt fler antal olika idrotter per kommun till 2019)

181 SF-föreningar har "nyskapande" eller "ej traditionsenlig" verksamhet för vuxna och äldre (Mål: Fler föreningar har verksamhet för vuxna och äldre till 2019)

Idrottslyftet – Idrottslig mångfald och nya verksamhetsformer

Barn och unga i Västerbotten ska, oavsett var de växer upp, ha goda möjligheter att hitta en eller flera idrotter de vill utöva i sitt närområde. Under 2018 har därför 25 idrottsföreningar inom 20 olika idrotter beviljats stöd från Idrottslyftet för att genomföra satsningar i syfte att bibehålla eller öka den idrottsliga mångfalden över hela länet.

Barn och unga i Västerbotten ska, oavsett förutsättningar och ambitionsnivå, uppleva att det finns en idrottsverksamhet som är öppen och tillgänglig för dem. Under 2018 har därför 27 idrottsföreningar inom 19 olika idrotter beviljats stöd från Idrottslyftet för att genomföra satsningar i syfte att utveckla nya verksamhetsformer.

Idrottslyftet – Anläggningssatsning

2017 genomfördes en kartläggning av anläggningssituationen i Västerbotten som bland annat visade på underskott av tider i sporthallar i flera kommuner. För att ge idrottsföreningar i länet bättre förutsättningar att vara drivande i satsningar på nya sporthallar begärde vi av Riksidrottsförbundet att kunna bevilja stöd till förstudier och som enda distrikt i Sverige fick vi också den möjligheten under 2018. Detta resulterade i tre pågående förstudier om nya sporthallar i Västerbotten som drivs av idrottsföreningar.

Den nya nationella stödformen "Stöd till utrustning för Paraspport" lanserades under hösten 2018 inom ramen för Idrottslyftets anläggningssatser och Umeå Paraspportförening (i samarbete med Fritidsbanken) var snabbt inne med en ansökan som också beviljades stöd.

Totalt har 23 idrottsföreningar inom 17 olika idrotter beviljats stöd från Idrottslyftet till olika anläggningssatsningar under 2018.

Sandåkerns SK – den levande idrottsföreningen!

Vår värdegrund

Genom glädje och engagemang formar vi tillsammans vår förening

Vår värdegrund baserar förenings förhållningssätt och riktlinjerna. Vi bedriver vår värdegrund genom tre ledningsområden och hur vi förhåller oss till dem i det vi gör i vår verksamhet.

Ledarna	Invånare för oss att...	Vi visar detta genom att...
Glädje	Vi ska verka för att alla i föreningen ska ha roligt i det vi gör.	...erbjuda en tillåtande, lustfylld och utmanande miljö. ...genomföra relevanta utbildningar.
Engagemang	Vi tar ansvar för föreningens uppgifter. Vi är med när närvaro om något i det bästa samhällets utveckling.	...vara väl förberedd och passionerat ta oss an uppgiften. ...vara öppna för samarbete.
Tillsammans	Vi välkomnar alla och verkar för en klimat av delaktighet och tillitlighet. Vi ska visa hänsyn och respekt till varandras önskemål.	...vi bär klubbens färger med stoltshet. ...alla lägen vara en schysst kamrat.

- Vi ger alla som vill möjlighet att engagera sig och utvecklas
- Vi är en förening i ständig utveckling
- Vår gemenskap, glädje och möjlighet till utveckling gör att både utövare och ledare väljer att stanna länge

VÅR VISION

Vår drivkraft och det vi vill

VÅR VERKSAMHETSIDÉ

Vår ambition och det vi gör

HELA SÄVARNS IK

Vi får Sävar att växa och skapa Europas mest aktiva samhälle!

IDROTT TILL GLÄDJE FÖR ALLA

Vi vill erbjuda ett fysiskt idrottande, skapa en hållbar förening och bidra till ett attraktivt Sävar

Sandåkerns SK

Vår verksamhetsidé

Sandåkerns SK – idrottsföreningen för dig!

Vår verksamhetsidé baserar oss på att vi ska göra

Sandåkerns SK ska erbjuda en verksamhet i sin närhet som stimulerar till ett livslångt idrottande. Vi ska kännetecknas som föreningen där alla mår bra och har roligt tillsammans. Föreningen ska bygga på ett medlemskap präglat av delaktighet, engagemang och personlig utveckling!

VÅR VÄRDEGRUND

Vår värdegrund och det vi står för

Alltid ett föredöme!

Omtanke och glädje
Inleder för oss att människor tycker det är viktigt än prestationen. Vi tar hand om varandra och det är viktigt att både komma till och gå hem från aktiviteter i Sävar IK.

Medskapande och öppenhet
Inleder för oss att alla behöver tycka det är viktigt om prestationen. Vi tar hand om varandra och det är viktigt att både komma till och gå hem från aktiviteter i Sävar IK.

Hållbart och jämställt
Inleder för oss att ledare och utövare ska orka och vilja fortsätta engagera sig. Det finns goda strukturer och sanna värderingar där alla kommer till sin rätt, på jämställda villkor och med vilja och ansvar för en hållbar miljö.

Värdegrund för Sävar IK och Sandåkerns SK.

Idrotten Vill – en del i ett gott ledarskap

Idrottens värdegrund, Idrotten Vill är en central del i ett gott ledarskap. Vi jobbar därför löpande för att så många som möjligt av länets ledare och utövare ska få känne-

dom om Idrotten Vill och få så många som möjligt att följa värdegrunden i sin idrottsvardag. Under 2018 har vi delat ut Idrotten Vill vid mötesplatser, lyft värdegrunden i vår

kommunikation, bland annat i egna artiklar, och fortsatt hjälpa föreningar att ta fram "Värde märkesböcker", bland annat Sävar IK och Sandåkerns SK.

LFA – 9 steg till ett effektivt projekt

LFA (Logical Framework Approach) är en metod för projektplanering. Med stöd av LFA får planeringen en röd tråd som gör att mål, aktiviteter och resursplanering hänger ihop. Under året har 29 deltagare från olika idrottsföreningar gått kursen som hållits i Lycksele, Umeå och Skellefteå. De har förutom undervisning även fått chans att jobba med egna projektplaner.

Anvisningar för barn- och ungdomsidrott

RF:s anvisningar för barn- och ungdomsidrott pekar ut riktning och ger praktiska riktlinjer för att skapa bästa möjliga förutsättningar att utvecklas inom idrotten.

Ju fler föreningar som arbetar efter anvisningarna desto större möjlighet har vi att unga idrottare ska må bra och vilja fortsätta med idrott. Första steget mot att implementera anvisningarna är att skapa kännedom och vi har därför prioriterat att lyfta anvisningarna i vår kommunikation, bland annat genom att

publicera och sprida en digital, bläddringsbar version och att dela ut anvisningarna vid våra evenemang och mötesplatser. Vår årliga mätning visar att vi har nått fram till ordföranden men att vi behöver fortsätta prioritera att öka kännedom bland ledare.

Idrottslyftet - Idrottsövergripande ledarutbildningar

Ledarskapet har, i idrottsrörelsens strategiska arbete mot 2025, identifierats som den enskilt viktigaste faktorn för att stimulera barn och ungas inre drivkrafter så att de väljer att idrotta i förening hela livet. Med utbildningar som "Åldersanpassad fysisk träning", "Empowering coaching" och "Physical Literacy" (rörelserikedom) har Västerbotten de senaste åren intagit en ledande position i landet när det gäller nya evidensbaserade ledarutbildningar. Under 2018 har ledare från mer än 100 idrottsföreningar deltagit vid någon av de drygt 50 idrottsövergripande ledarutbildningar som genomförts i Västerbotten med stöd av Idrottslyftet.

MÅL & UTFALL

34 % av ordföranden och **26,5 %** av ledare har stor eller mycket stor kännedom om RF anvisningar för barn- och ungdomsidrott (Mål: 20% respektive 35 %)

Det svänger om personalen

Personalen är vår viktigaste resurs. Hög kompetensnivå är avgörande för att kunna ge rätt stöd till länets föreningar och nå fram till de beslutsfattare vi vill kunna påverka. Därför är utveckling av personalen och deras kompetens en viktig framgångsfaktor.

Det bekräftas också i vår årliga ordförande-mätning, där 77,4 procent av de tillfrågade ordförandena är nöjda eller mycket nöjda med Idrottsförbundets arbete, något som till stor del utgår från det bemötande de får. Vi har väl uppbyggda och fungerande rutiner för personal- och kompetensplanering, för rekrytering och introduktion samt för att agera när saker inte blir som vi tänkt oss eller vid kris.

Under 2018 har mycket av kompetensutvecklingen landat inom ramen för årets tema, "rörelserikedom". Under våren genomförde vi ett flertal utbildningstillfällen med Dr Dean Kriellaars, bland annat inom Movement Preparation. Vi deltog även med personal i Pep-talks för ledare och för yrkesverksamma i samband med Change the game.

GDPR har haft stor inverkan på året, inte minst när det gäller vår interna kompetensutveckling. Vi har under 2018 haft en grupp med ansvar för att öka kunskap både internt och externt.

Utöver detta har vi i samband med kick-off och personalkonferens fokuserat på kompetensutveckling inom bland annat digitalisering, kommunikation och jämställdhet. Som en del i RF:s satsning på utvecklingsresan "Ett starkt ledarskap" har hela ledningsgruppen deltagit i Riksidrottsförbundets ledarskapsprogram.

Johanna Vilhelmsson, Idrottsservice, i aktion under ett pass i rörelserikedom under personalkonferensen i september.

Störst, mest, flest – ett utdrag ur LOK-stödet

Totalt registrerades 163 737 sammankomster i Västerbotten under HT-17/VT-18 motsvarande 1 826 728 deltagartillfällen fördelat på 53 idrotter. Detta innebär en total minskning jämfört med föregående år på 72 sammankomster och 20 623 deltagartillfällen.

Topp 10 för rapporterade sammankomster

Idrott	Ht-17/Vt-18 Sammankomster
Fotboll	48 653
Innebandy	24 493
Ridsport	13 926
Ishockey	13 139
Simidrott	7 951
Gymnastik	6 096
Akademisk Idrott	4 648
Budo och Kampsport	4 562
Skidor	3 454
Basket	3 371

Topp 10 största ökning i rapporterade sammankomster

Idrott	Ht-17/Vt-18 Ökning
Gymnastik	1347
Innebandy	954
Friidrott	419
Ridsport	346
Bandy	201
Karate	176
Skidor	173
Korpen	164
Orientering	129
Triathlon	125

Topp 10 för rapporterade deltagartillfällen

Idrott	Ht-17/Vt-18 Deltagartillfällen
Fotboll	591 988
Innebandy	335 801
Ishockey	214 366
Ridsport	74 989
Gymnastik	67 232
Simidrott	57 837
Budo och Kampsport	45 866
Akademisk Idrott	44 560
Basket	36 307
Volleyboll	30 913

Topp 10 största ökning i rapporterade deltagartillfällen

Idrott	Ht-17/Vt-18 Ökning
Gymnastik	13 491
Friidrott	3 384
Ridsport	2 960
Innebandy	2 876
Triathlon	2 649
Korpen	2 484
Badminton	2 297
Skidor	2 267
Karate	2 045
Bandy	1 809

Nya registreringar av deltagartillfällen & sammankomster

Idrott	Ht-17/Vt-18 Sammankomster	Ht-17/Vt-18 Deltagartillfällen
Kälksport	4	75

Håll koll på vad vi gör

I våra egna kanaler hittar du information om såväl evenemang som tider för ansökningar och allt däremellan.

Nyhetsbrev

Nyhetsbrevet innehåller viktig information om vår verksamhet, tidpunkter för stöd och t ex utbildningar som kan vara intressanta. Får du inte vårt nyhetsbrev? Gå in på länken här nedan och prenumerera.

<http://www.rf.se/Distrikt/Vasterbottensldrottsforbund/Nyhetsbrev/>

Facebook

Här hittar du nyheter, inspiration och aktuell forskning om idrotten.

www.facebook.com/Vasterbottensidrotten

Hemsida

Här hittar du t ex information om ekonomiskt och administrativt stöd såväl som aktuell info om utbildningar och mycket annat.

www.rf.se/Distrikt/Vasterbottensldrottsforbund/